

KANCELARIA SENATU

BIURO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

BKS/DPK-134/22712/14 MK
BKS/DPK-134/30183/14 MK
BKS/DPK-134/30191/14 MK

Warszawa, dnia 23 stycznia 2015 r.

Pe-02/15

Nr: 22712	Data wpływu 31 października, 3 i 12 listopada 2014 r.
Nr: 30183	
Nr: 30191	Data sporządzenia informacji o petycji 16 stycznia 2015 r.

FINANSE

TEMAT

**ZMIANA ZASAD PODZIAŁU DOCHODÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycje zbiorowe

Przewodniczący Rady Miejskiej w Gorzowie Śląskim Roman Neugebauer,
Przewodniczący Rady Gminy Gierałtowice Marek Błaszczuk,
Przewodniczący Rady Miejskiej w Kłobucku Józef Batóg.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w celu zmiany zasad podziału dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Zdaniem autorów petycji obecny sposób redystrybucji¹ dochodów jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) jest niesprawiedliwy i budzi poczucie krzywdy lokalnych społeczności. Wnoszący petycję w uzasadnieniu przedstawiają procentowy udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatków państwowych (stanowiących dochody własne) i proponują zmianę zasad jego podziału.

Aktualny udział j.s.t. w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) wynosi łącznie 51,19% (dla gmin – 39,34%, dla powiatów – 10,25%, dla województw – 1,6%). W przypadku podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) udział wynosi łącznie 22,86% (dla gmin – 6,71%, dla powiatów – 1,4%, dla województw – 14,75%).

Ponadto autorzy petycji uważają, że jednostki samorządu terytorialnego powinny partycypować w podziale podatku od towarów i usług (VAT), przynajmniej na poziomie rekompensującym samorządom wydatki na zapłatę tego podatku (tj. 23% wartości inwestycji) z tytułu realizowanych inwestycji gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich.

Zdaniem wnoszących petycję obecny sposób rozdysponowywania środków finansowych godzi w ideę samorządności. Domagają się oni wprowadzenia zmian ustawowych, mających na celu zwiększenie dochodów własnych j.s.t. w szczególności dochodów powiatów ziemskich, których często nie stać na zabezpieczenie wkładu własnego niezbędnego do ubiegania się o dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej.

Autorzy petycji wyrażają obawę, że w latach 2014-2020 wielu gminom i powiatom grozi bezczynność w aplikowaniu o środki unijne z powodu braku wkładu własnego.

¹ **Redystrybucja dochodów** – wtórny podział dochodów społeczeństwa dokonujący się za pośrednictwem budżetu państwa. Przebiega ona wielopłaszczyznowo i polega na obciążeniu działalności gospodarczej oraz dochodów (czasami majątku) wszystkich podmiotów gospodarczych (również obywateli) różnymi rodzajami podatków i opłat, które stanowią dochód budżetu państwa.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 167 stanowi, że jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. Dochodami j.s.t. są ich dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa. Źródła dochodów są określone w ustawie. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji j.s.t. następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885) w art. 3 stanowi, że finanse publiczne swoim zakresem obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem, w szczególności: gromadzeniem dochodów i przychodów publicznych, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi i długiem publicznym, rozliczeniami z budżetem Unii Europejskiej.

Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów w zakresie, w jakim wykorzystują one środki publiczne lub dysponują tymi środkami. Przepisy dotyczące jednostek samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio do związków gmin i powiatów (art. 4).

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115) określa źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego² (j.s.t.) oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów, a także ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Zgodnie z art. 3 ustawy do dochodów jednostek samorządu terytorialnego należą: dochody własne (w tym udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych); subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Ponadto ustawodawca dopuszcza możliwość zaliczenia do dochodów j.s.t. środków: pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub z budżetu Unii Europejskiej oraz innych środków określonych w odrębnych przepisach.

Ustawa w art. 4 enumeratywnie wylicza źródła powstawania dochodów gminy:

- wpływy z podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, dochodowego od osób fizycznych (opłacanego w formie karty podatkowej),

² Zgodnie z art. 2 ustawy przez pojęcie jednostki samorządu terytorialnego rozumie się: gminy, powiaty i województwa.

od spadków i darowizn oraz czynności cywilnoprawnych,

- wpłaty z opłat: skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowskiej, od posiadania psów, eksploatacyjnej oraz innych opłat uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów,
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych; dochody z majątku gminy; spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy; dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach; 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę; odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy; odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych gminy; dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego oraz inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów,
- partycypowanie gminy w podziale wpływów z podatków: dochodowego od osób fizycznych (39,34% udziału od podatników tego podatku zamieszkałych na jej obszarze) oraz dochodowego od osób prawnych (6,71% udziału od podatników tego podatku mających siedzibę na obszarze gminy).

Do źródeł dochodów własnych powiatów należą: wpływy z opłat uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów; dochody uzyskiwane przez powiatowe jednostki budżetowe oraz wpłaty od powiatowych zakładów budżetowych; dochody z majątku powiatu; spadki, zapisy i darowizny na rzecz powiatu; dochody z kar pieniężnych i grzywien; 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami; odsetki od pożyczek udzielanych przez powiat, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody powiatu; odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych powiatu; dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego; inne dochody należne powiatowi na podstawie odrębnych przepisów; 10,25% udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników zamieszkałych na terenie powiatu oraz 1,40% udziału w we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych mających siedzibę na obszarze powiatu (art. 5 ustawy).

W art. 6 ustawy wskazano źródła dochodów właściwe dla województw: dochody wojewódzkich jednostek budżetowych oraz wpłaty przez nie dokonywane; dochody z majątku województwa; spadki i darowizny na rzecz województwa, dochody z kar pieniężnych i grzywien; 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku

z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami; odsetki od pożyczek udzielonych przez województwo; odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody województwa; odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych województwa; dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego; inne dochody przysługujące województwu na podstawie odrębnych przepisów; 1,60% udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników zamieszkałych na terenie województwa oraz 14,75% udziału w we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych mających siedzibę na obszarze województwa.

Subwencja ogólna³ jest formą zasilania finansów jednostek samorządu terytorialnego z budżetu państwa. Subwencja ogólna dla gminy i powiatu składa się z części: wyrównawczej, równoważącej, oświatowej. Dla województw – z części: wyrównawczej, regionalnej oraz oświatowej. O przeznaczeniu środków otrzymanych w ramach subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący.

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być **dotacje celowe z budżetu państwa** przeznaczone na (art. 8):

- zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami;
- zadania realizowane przez j.s.t. na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych;
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych;
- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych;
- realizację zadań straży i inspekcji wskazanych w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Do dochodów jednostek samorządu terytorialnego mogą być zaliczone dotacje udzielane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej na podstawie odrębnych przepisów oraz środki z funduszy celowych pozyskiwane na podstawie odrębnych przepisów.

³ Obowiązujące przepisy nie definiują pojęcia subwencji ale określana jest najczęściej jako świadczenie stanowiące odrębną od dotacji celowych i udziałów w podatkach dochodowych formę transferu środków z budżetu państwa do budżetów jednostki samorządu terytorialnego. Ma na celu uzupełnienie środków własnych tych budżetów lub też jako forma transferu środków do budżetów j.s.t. o charakterze” ogólnym, bezzwrotnym i nieodpłatnym, bezwarunkowym, obiektywnie określonym” (E. Ruśkowski, *Komentarz do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*).

Art. 9 ust. 1 określa zasady udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącego dochód budżetu państwa. Jego wysokość określa się mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku przez 0,3934 – z zastrzeżeniem art. 89 – i wskaźnik równy udziałowi należnego w roku poprzedzającym rok bazowy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze gminy, w ogólnej kwocie należnego podatku w tym samym roku.

Kwotę udziału powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącego dochód budżetu państwa określa art. 9 ust. 2, ustala się ją mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku przez 0,1025 i wskaźnik równy udziałowi należnego w roku poprzedzającym rok bazowy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze powiatu, w ogólnej kwocie należnego podatku w tym samym roku.

W myśl art. 9 ust. 3 wielkość udziału województwa we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącego dochód budżetu państwa, ustala się mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku przez 0,0160 i wskaźnik równy udziałowi należnego w roku poprzedzającym rok bazowy podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na obszarze województwa, w ogólnej kwocie należnego podatku w tym samym roku.

Wskaźniki o których mowa w ust. 1-3, ustala się na podstawie danych zawartych w złożonych zeznaniach podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu oraz rocznym obliczeniu podatku dokonany przez płatników, według stanu na dzień 15 września roku bazowego (art. 9 ust. 4).

Art. 10 ustawy stanowi, że jeżeli podatnik podatku dochodowego od osób prawnych posiada zakład (oddział) położony na obszarze jednostki samorządu terytorialnego innej niż właściwa dla jego siedziby, to część dochodu z tytułu udziału we wpływach z tego podatku jest przekazywana do budżetu j.s.t., na której obszarze znajduje się zakład (oddział), proporcjonalnie do liczby zatrudnionych w nim osób na podstawie umowy o pracę. Rozwiązanie to dotyczy także spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej oraz zakładów (oddziałów) tych spółek. W przypadku podatnika prowadzącego działalność poprzez położony na terytorium RP zakład zagraniczny, część dochodu z tytułu udziału we wpływach z tego podatku jest przekazywana do budżetu j.s.t., na obszarze której wykonują prace osoby zatrudnione przez tego podatnika na zasadzie umowy o pracę (proporcjonalnie do liczby zatrudnionych).

Rozporządzenie z dnia 4 grudnia 2007 r. w sprawie rozliczeń dochodów z tytułu udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. Nr 230, poz. 1693), w którym Minister Finansów, na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, określił:

– tryb rozliczeń dochodów z tytułu udziału j.s.t. we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników posiadających zakłady (oddziały) położone na obszarze jednostki innej niż właściwa dla siedziby podatnika;

– wzór i terminy składania przez podatników informacji o zakładach (oddziałach) oraz liczbie osób świadczących w nich pracę;

– sposób zwrotu nadpłaty w przekazanych j.s.t. dochodach z tytułu udziału w podatku, wynikającej z rozliczenia rocznego wpływów z podatku.

PRACE LEGISLACYJNE:

Brak.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W odpowiedzi z 2 października 2014 r. na interpelację nr 28369 w sprawie finansów jednostek samorządu terytorialnego podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk podkreśliła, że „obowiązujący system redystrybucji dochodów z podatków PIT i CIT stanowiących dochód budżetu państwa, w których samorzady mają swój udział, został skonstruowany z uwzględnieniem miejsca zamieszkania podatnika (udział w PIT) oraz miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (udział w CIT). Dochody samorządów z tytułu udziału we wpływach z podatku CIT podlegają redystrybucji na poziomie urzędów skarbowych, blisko źródła ich wytworzenia. Natomiast dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT są uzależnione od dochodów podatników tego podatku zamieszkałych na ich obszarze”.

Zdaniem Ministerstwa Finansów „wszelkie zmiany w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego, w tym rozszerzenie przyznanych samorządom źródeł dochodów (np. poprzez zwiększenie udziału we wpływach z określonych podatków państwowych), powinny być konsekwencją zmian zakresu zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, bowiem katalog ich dochodów określony w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – przypisany do gmin, powiatów i samorządów województw – jest ściśle związany z charakterem i zakresem zadań obecnie realizowanych przez te jednostki. Zmiany w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego mogą być przeprowadzone jedynie w warunkach ich odpowiedniego wkomponowania w cały system finansowy państwa”.

Hanna Majszczyk z resortu finansów w odniesieniu do pytania postawionego w interpelacji o możliwości zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego udziału w dochodach z podatku VAT chociażby na poziomie rekompensującym samorządom wydatki na zapłatę podatku VAT z tytułu inwestycji lokalnych, zwróciła uwagę na „konstrukcję podatku VAT (tj. jego wielofazowość, potrącalność, opodatkowanie stawką zerową, zwroty oraz to, że będąc podatkiem pośrednim faktycznie obciąża finalną konsumpcję). Bezpośrednie ustalenie udziału j.s.t. w dochodach z podatku VAT osiąganych na terenie danej jednostki nie jest możliwe. Poza tym to źródło dochodów budżetu państwa daje możliwość finansowania szeregu koniecznych wydatków w ogromnym wymiarze, związanych m.in. z płatnościami składek do UE (w 2015 r. na składki zaplanowano w budżecie państwa kwotę ok. 18,2 mld zł), które umożliwiają także jednostkom samorządu terytorialnego realizowanie wielu zadań. W przypadku zakupu towarów i usług, w tym w ramach realizowanych inwestycji, związanych ze sprzedażą opodatkowaną jednostki samorządu mogą realizować systemowe zwroty podatku VAT na ogólnych zasadach, jak wszyscy podatnicy. Ministerstwo nie przewiduje wprowadzenia odrębnego mechanizmu dla zwrotu podatku VAT zapłaconego przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułu prowadzonych inwestycji”.

Dla prezentacji problematyki petycji istotne znaczenie ma informacja o skierowaniu do Trybunału Konstytucyjnego w listopadzie 2014 r. 11 wniosków Koalicji Powiatów (gdański, grodziski, legionowski, mikołowski, otwocki, piaseczyński, polkowicki, poznański, pruszkowski, warszawski zachodni, wołomiński) w sprawie stwierdzenia niezgodności z Konstytucją przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego ustalających obowiązek dokonywania przez powiaty wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na subwencję równoważącą. Wnioski zaakceptowane przez Trybunał pod względem formalnym, zostały połączone w jedną sprawę i rozpatrywane będą pod wspólną sygnaturą K 33/14. Termin rozprawy nie został jeszcze wyznaczony.

Zagadnienie petycji jest też powiązane z nowelizacją ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która 21 grudnia 2014 r. weszła w życie i stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 31 stycznia 2013 r. (sygn. akt K 14/11). W przywołanym orzeczeniu uznano, że brak ustawowych kryteriów dysponowania przez ministra finansów rezerwą budżetową przeznaczoną dla samorządów terytorialnych jest niezgodny z Konstytucją. Rozwiązania zawarte w nowelizacji będą obowiązywały w okresie dwóch lat (2015-2016), w tym czasie resort finansów ma przygotować kompleksowe propozycje reformy systemu korekcyjno-wyrównawczego.

Zgodnie z wyżej przywołaną nowelizacją środki rezerwy mogą być przeznaczone

m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego z dochodami niższymi od średnich dochodów gmin, powiatów i województw. Zmiana ma na celu wzmocnienie systemu wyrównawczego i wsparcie mniej zamożnych samorządów. Środki z rezerwy będą też mogły otrzymywać jednostki samorządu realizujące zadania własne z zakresu pomocy społecznej oraz jednostki ponoszące straty w infrastrukturze komunalnej w wyniku zdarzeń losowych. Beneficjentami środków będą mogły być gminy, które w danym roku budżetowym dokonały wpłat do budżetu państwa. Podziału środków dokonywać będzie minister finansów publicznych – po uzgodnieniu z przedstawicielami samorządów – wielkości tych środków i kryteriów ich podziału. Podział środków musi nastąpić nie później niż do 16 grudnia roku budżetowego.

Ponadto ustawodawca wprowadza zmiany w przepisach dotyczących regulowania przez województwa tzw. „janosikowego”. Jeżeli województwo będzie miało do zapłacenia ponad 400 mln zł „janosikowego” to będzie mogło ubiegać się o pożyczkę z budżetu państwa na część należnej kwoty. Warunkiem jej udzielenia będzie przedstawienie przez władze województwa programu ostrożnościowego zawierającego plan racjonalizacji jego wydatków.

INFORMACJE DODATKOWE:

W myśl art. 167 ust. 1 Konstytucji jednostki samorządu terytorialnego mają zapewniony udział w dochodach publicznych odpowiednio do przyznanych im zadań i kompetencji.

Źródła dochodów samorządu oraz zasady ich ustalania i gromadzenia określone są w art. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawodawca klasyfikuje źródła dochodów dzieląc je na obligatoryjne i fakultatywne. Do dochodów obligatoryjnych zalicza się: dochody własne, subwencję ogólną i dotacje celowe. Kontrowersje budzą udziały samorządu w podatkach państwowych. Zdaniem władz są one dochodami własnymi samorządu, natomiast doktryna traktuje je jako „dochody własne” *sensu largo*, przemawiają za tym art. 167 ust. 2 Konstytucji RP oraz najnowsze standardy międzynarodowe. Bezdyskusyjnym pozostaje fakt, że dochody z udziału w podatkach państwowych są mniej pewnym i stabilnym dochodem niż dochody własne jednostek *sensu stricto*. Jak wynika z analizy rocznych sprawozdań z wykonania budżetów gmin, wśród obligatoryjnych źródeł dochodów, najbardziej znaczącym w sensie ekonomicznym – zwłaszcza dla gmin – jest subwencja ogólna (stanowiąca 30%–40% sumy dochodów). W przypadku powiatów i województw największe dochody stanowią dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochód samorządów z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT określa się na podstawie ustaleń wysokości należnego podatku dochodowego od osób fizycznych za rok poprzedni, dokonanych w podziale na poszczególne gminy. W związku z tym istotne jest

aktualizowanie danych o ilości podatników mieszkających na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

Dla powstania podatku CIT kluczowe znaczenie ma miejsce prowadzenia działalności gospodarczej. Określenie przez pracodawcę miejsca świadczenia pracy przez konkretnego pracownika, przesądza o tym, która gmina, powiat czy też województwo uzyska procentowo określony udział w całości podatku dochodowego od osób prawnych, zapłaconego przez pracodawcę (tj. podatnika). Redystrybucja środków odbywa się w urzędach skarbowych zobowiązanych do przekazania środków w terminie 14 dni od dnia, w którym wpłynęły na konto urzędu skarbowego. Od nieprzekazanych w terminie środków przysługują odsetki w wysokości ustalonej tak jak dla zaległości podatkowych.

Urzędy skarbowe są uprawnione do pobierania i odprowadzania na rachunek budżetu właściwej jednostki samorządu terytorialnego środków z tytułów:

- opłaty skarbowej (uiszczanej przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej);
- podatku od czynności cywilnoprawnych – z tytułu czynności cywilnoprawnych, zmiany umów, orzeczenia sądów (w tym polubownych) oraz ugody jeżeli wywołują one takie same skutki prawne jak czynności cywilnoprawne;
- podatku od spadków i darowizn – nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdującej się w kraju i praw majątkowych w drodze spadku i darowizny; nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub prawa majątkowego wykonywanego za granicą. Wpływy z tego podatku odprowadzane są na rachunek urzędu skarbowego przez płatnika oraz dalej przekazywane na rachunek gminy na obszarze której położona jest nieruchomość;
- podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej – wpływy z tego podatku stanowią dochód gminy, w której prowadzona jest działalność opodatkowana w formie karty podatkowej.

Naczelnik urzędu skarbowego, za zgodą wójta, może wydać decyzję w sprawie udzielenia ulgi, odroczenia, umorzenia oraz zaniechania poboru podatków i opłat pobieranych przez urząd skarbowy na rzecz gminy.

W krajach Unii Europejskiej stosowane są różne modele finansowania jednostek samorządu terytorialnego. W niektórych krajach, w tym w Polsce, systemy wyrównywania finansowane są przede wszystkim ze środków pochodzących z budżetu państwa, podczas gdy w Szwecji i Danii większość środków pochodzi z wpłat zamożniejszych jednostek samorządu terytorialnego. System subwencji w Anglii przewiduje pełne wyrównywanie możliwości

finansowych samorządów, natomiast w Danii tylko częściowe. Zróżnicowana jest także liczba kryteriów, które mają zastosowanie do alokacji subwencji. W systemie brytyjskim, norweskim, duńskim i szwedzkim stosuje się wiele różnych, rozbudowanych wskaźników mających odzwierciedlać potrzeby i koszty usług publicznych. We Włoszech i w Hiszpanii system jest uproszczony, a zasadniczym kryterium alokacji subwencji jest liczba mieszkańców. Natomiast w Niemczech, Belgii i Holandii wykorzystuje się mniejszą liczbę kryteriów, ale uznanych za kluczowe.

REKOMENDACJE BIURA:

System finansowania samorządu terytorialnego musi być wkomponowany w system finansowania państwa i dostosowany do szeregu czynników, tj.: ustrój państwa, liczba mieszkańców, powierzchnia, stopień rozproszenia ludności na terytorium państwa, podział terytorialny, stopień zróżnicowania dochodów poszczególnych społeczności lokalnych, istniejący system podatków i danin publicznych.

Obowiązujący w Polsce system dochodów jednostek samorządu terytorialnego jest określony ustawowo i ściśle związany z charakterem zadań realizowanych przez te jednostki. Zdaniem strony rządowej, wszelkie zmiany w systemie – w tym rozszerzenie przyznanych źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego poprzez zwiększenie udziału we wpływach z określonych podatków państwowych – powinny być konsekwencją rozszerzenia zakresu zadań i kompetencji poszczególnych jednostek.

Ponadto należy zauważyć, że konstrukcja systemu podatku VAT w krajach Unii Europejskiej podlega ścisłej harmonizacji. Przepisy polskiego prawa podatkowego muszą pozostawać w zgodzie z unijnymi, w szczególności z dyrektywą 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Wprowadzenie mechanizmu rekompensaty wydatków na zapłatę podatku VAT z tytułu inwestycji lokalnych dla samorządów nie mogłoby zafunkcjonować w ramach systemu rozliczeń VAT, gdyż nie przewiduje go dyrektywa. Jednakże w obowiązujących przepisach podatek VAT jest kosztem kwalifikowanym i może podlegać refundacji w ramach wsparcia pochodzącego z funduszy UE jeżeli beneficjent projektu nie ma możliwości jego odzyskania na mocy przepisów krajowych.

Mając na uwadze powyżej zaprezentowane informacje, Biuro pozostawia Komisji podjęcie decyzji o potrzebie prowadzenia prac legislacyjnych postulowanych w petycji.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

DYREKTOR

Anna Pomianowska-Bąk